

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра китайської філології

Курсова робота

з китайської філології на тему :

**ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕТАФОРИ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ
МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ КИТАЙСЬКОГО ТЕЛЕСЕРІАЛУ 《你微笑時很美》)**

Студентки групи Пкит 10-20

факультету східної і слов'янської філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми:

Китайська мова і література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності: 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови та

літератури (переклад включно),

перша - китайська

Павленко Валерії Юріївни

Науковий керівник:

канд. філос. наук, доц. Беля В. В.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТАФОРИ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	5
1.1. Дослідження метафори та її особливостей в сучасній китайській філології	5
1.2. Методологія дослідження функційних особливостей метафори в сучасній китайській мові.....	9
Висновки до Розділу 1	13
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕТАФОРИ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ КИТАЙСЬКОГО ТЕЛЕСЕРІАЛУ 《你微笑時很美》)	15
2.1. Типологія метафоричних виразів у китайському телесеріалі 《你微笑時很美》	15
2.2. Функційні особливості метафори в китайському телесеріалі 《你微笑時很美》	22
Висновки до Розділу 2	24
ВИСНОВКИ	26
摘要	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	28

ВСТУП

Актуальність дослідження. Всім відомо, що в кожній мові світу, без винятку, є велика кількість художньо– зображальних засобів таких як, епітети, алегорія, порівняння, метонімія, гіпербола. І не останнє місце в мовознавстві займає такий художній засіб як метафора. Метафора часто використовується в мовленні для збагачення виразності та стилістичної ефективності. Розуміння їхнього функціоналу у сучасній китайській мові допоможе вдосконалити комунікативні навички. Актуальність теми дослідження визначається незмінним інтересом до вміння використання метафор в сучасній китайській мові, а також повне розуміння значень їх на перекладі. Метафора не простий художній засіб, який потребує велику кількість часу для вивчення.

Не менш важливою причиною для вивчення метафори в сучасній китайській мові став культурний контекст. Китайська культура багата на метафори та символи, і вивчення їх функцій у сучасній мові допомагає краще зрозуміти китайське мислення та сприйняття світу. За допомогою медіа– культурних продуктів аналіз метафор у китайських серіалах відкриває можливості для розуміння, як вони використовуються в масових медіа для створення вражень та передачі певних значень та ідей.

Розуміння функцій метафор в сучасній китайській мові має практичне застосування в різних сферах, включаючи літературну творчість, мовленнєвий маркетинг, політичну риторику та міжкультурне спілкування. Дослідження функцій метафор у китайській мові може розкрити нові підходи до лінгвістичного аналізу та розуміння культурних особливостей мови.

Об'єкт дослідження – метафори та метафоричні вирази в сучасній китайській мові (на матеріалі китайського телесеріалу 《你微笑時很美》).

Предмет дослідження – функційні особливості метафор у сучасній китайській мові (на матеріалі китайського телесеріалу 《你微笑時很美》).

Мета дослідження – дослідити функційні особливості метафор у сучасній китайській мові (на матеріалі китайського телесеріалу 《你微笑時很美》).

Завдання дослідження:

– вивчити стан дослідження метафори та її особливостей в сучасній китайській філології;

– описати методологію дослідження функційних особливостей метафори в сучасній китайській мові;

– здійснити типологію метафоричних виразів у китайському телесеріалі 《你微笑時很美》;

– визначити функційні особливості метафори в китайському телесеріалі 《你微笑時很美》.

Методи дослідження є методом дослідження є один з методів лексикології, а саме фразеологічний метод, аналіз фразеологізмів та ідеом, вивчаючи їхнє значення та вживання в мовленнію.

Матеріал дослідження: китайський телесеріал 《你微笑時很美》.

Наукова новизна полягає у глибокому аналізі метафор функційних аспектів в сучасній китайській мові.

Практичне значення: збагачення словникового запасу а також розуміння метафор в сучасній китайській мові; розвиток культурного розуміння метафор.

Структура та обсяг роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків та списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи складає 28 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТАФОРИ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

1.1 Дослідження метафори та її особливостей в сучасній китайській філології

Існує достатньо велика кількість визначення терміну метафори. Перше визначення терміну « метафору» , яке використовується і дотепер дав Аристотель: « Метафора – це перенесення слова зі зміною значення з роду на вид або з виду на вид, або з виду в рід, або за аналогією» . Метафора по Аристотелю дає право « говорячи про дійсне, з'єднувати з ним неможливе»

В загальному термін « метафора» вивчався багатьма науковцями і визначення не завжди сходились в одне поняття. Термін « метафора» вивчався такими науковцями як: Джордж Лакофф (George Lakoff): Американський когнітивний лінгвіст, який разом з Марком Джонсоном розробив когнітивну теорію метафори. Вони вважають, що метафора не лише літературний прийом, але й основний механізм нашого мислення. Він досліджував, як метафори впливають на спосіб, яким ми сприймаємо світ та організуємо своє мислення. Новаторство Лакоффа полягає в тому, що він розглядає метафору як спочатку понятійну конструкцію, і визначає її центральне місце в процесі розвитку думки. Зокрема, він говорить: « Наша повсякденна понятійна система, з точки зору того, як ми мислимо і діємо, суть метафорична за своєю природою» . Неметафорична думка, згідно Лакоффа, можлива тільки коли ми говоримо про фізичну реальність. Чим більше індивід абстрагується, тим більше метафоричних верств потрібно для вираження думки. Однак люди не помічають ці метафори з різних причин. Наприклад, однією з причин є той факт, що багато метафор стали « мертвими» , і зараз ми вже не можемо визначити їх походження. Ще одна, більш банальна причина полягає в тому, що ми просто « не бачимо, що відбувається». (Кравець, 2023)

Жак Лаклюз (Jacques Lacan): Французький психоаналітик, який розглядав метафору в контексті психології та лінгвістики. Він вважав, що метафора відіграє важливу роль у формуванні смислу та ідентичності. Макс Блек (Max Black): Американський філософ, який досліджував філософські та лінгвістичні аспекти метафори. Він вніс важливий внесок у розуміння її ролі в мовленні та мисленні.

У 1980–х роках американські когнітивні лінгвісти Джордж Лакофф та Марк Джонсон опублікували книгу «Концептуальна метафора», взявши на себе ініціативу у пропозиції теорії концептуальної метафори та створенні на цій основі когнітивної лінгвістики. Вони вважають, що коли люди розуміють і описують світ, вони часто використовують метафори, щоб встановити зв'язок між одним поняттям та іншим, щоб люди могли краще зрозуміти абстрактні поняття та ідеї. Метафори створюють нашу концептуальну систему, тобто люди знайомі з концепціями та розуміють світ через метафори. Наприклад, метафора «час — гроші» (яка відноситься до часу як до фізичного об'єкта, який можна виміряти, обчислити, інвестувати тощо) успішно об'єднала глобальний погляд на якийсь час. Концептуальна метафора відображає деякі характеристики вихідної області в цільову область, причому остання частково розуміється першою, тобто «суть метафори полягає в тому, щоб використовувати досвід однієї речі для розуміння іншої речі». (李梦, 2023)

Також яскравим прикладом того що думки науковців розходяться може слугувати позиція Роберта Музілля, він говорив, що метафора подібна сну та мистецтву. І якщо поглянути на метафору в її справжньому вигляді, то між цим сном та мистецтвом та повним, реальним життям стоїть ще скляна стіна. (Музіль. Р, 1984) Він підкреслює, що метафора поєднує в собі правду і неправду і ці почуття пов'язані між собою. Якщо почати розбирати метафору і заглибись в неї то в результаті може виявитись, що там не має правди, або її зовсім трохи. Але якщо повернути метафоричному вислову правду, то цінність та почуття вислову знищуються. Томас Гоббс казав, що висловлювання повинні бути чіткими та однозначними, адже метафора ні до чого конкретного привести не може, а отже міркування приречене блукати серед незлічених безглуздостей. Тож, в такому випадку тільки один результат можливий – це обурення та суперечність. (Ортега–и–Гассет Х, 1990)

Але було дещо, що об'єднувало всіх цих науковців, завдяки ним когнітивну теорію метафори було визнано однією з найзахоплюючих теорій лінгвістики, яка трактує не тільки різноманітні аспекти мовного значення, а й загалом природу людського пізнання. Багато з них намагалася не тільки вивчити та розповісти про метафору, їх дослідження були проведені ще для того щоб довести, що метафора є не лише стилістичним засобом мови, а й потужним когнітивним інструментом, що впливає на мислення, уявлення та міркування.

Метафора інтерпретується теоретиками когнітивної лінгвістики як засіб вторинної номінації явищ дійсності, репрезентант мовної картини світу, спосіб пізнання світу, а точніше метафора є найпродуктивнішим креативним засобом збагачення мови, виявом мовної економії, семіотичною закономірністю, яка виявляється у використанні знаків однієї концептуальної сфери на позначення іншої, яка схожа з нею в певному відношенні. (Овсієнко А.С., 2018)

Метафора (від грец. *metafora* – «перенесення») – це один із найважливіших тропів, який іде з глибини століть, що і поезія. Ця тропа є основою найстарших поетичних текстів, таких як заклинання, основою найдревніших з існуючих видів народної творчості – приказок, прислів'їв та загадок. У широкому розумінні метафора є будь-яким словом чи вираженням з переносним значенням: сніг іде. (Рікер.П., 1990)

Метафора є одним із ключових елементів у літературі та мові, використовується для надання більш глибокого змісту, виразності та емоційної насиченості тексту. У літературі та поезії метафори допомагають авторам висловлювати ідеї або почуття непрямим способом, збагачуючи зміст та роблячи його більш об'ємним та відчутним для читача або слухача.. У повсякденній мові метафори сприяють виразності, допомагаючи людям комунікувати більш ефективно та креативно. Метафора грає важливу роль у створенні виразності та емоційного забарвлення мовлення. Вона дозволяє надати тексту чи мовленню глибини образності та емоційного впливу. Метафора дозволяє виразно описувати ситуації, особливо та відчуття шляхом порівняння з відомими або конкретними об'єктами. (Стретович, 2018) Наприклад вислів «кам'яне серце» створює образ людини, яка відчувається холодною та безпорадною. Метафори створюють яскравий яскраві образи у голові слухача або

читача. Також метафори наділенні такою функцією, як підсилення емоційного забарвлення. Під час спілкування або написання текстів для більшого збагачення його емоціями часто використовуються метафори, так як вони можуть так би мовити загострити емоції або просто додати експресивності та інтенсивності. Наприклад в українській мові метафоричний вислів « Вогонь гніву» передає сильність та загострення почуттів. В китайській мові « 他是个夜猫子» – tā shìgè yè māozi – Він сова. Ця метафора має на увазі що ця людина часто працює вночі. Висловлюючи абстрактне або конкретне поняття, використовуючи метафори, щоб надати тексту більш емоційне забарвлення та неповторність образів, тим самим підвищивши художність та привабливість тексту. Ця функція головним чином проявляється в: По–перше, розширення художнього задуму. Метафора поєднує реальні речі, образи, почуття тощо з життя людей з літературними висловлюваннями, утворюючи ширшу, глибоку і багату художню концепцію. По– друге, посилення інфекції. Метафора робить текст яскравішим і виразнішим, посилює привабливість тексту, змушує людей почуватися зануреними в текст і відчувати емоції та думки, виражені в тексті, що підвищує ймовірність того, що текст знайде відгук та почуття. По– третє, покращення естетичної цінності. Використання метафор здатне підвищити естетичну цінність тексту, зробити його більш красивим та вишуканим. За рахунок використання образної мови метафори роблять текст більш поетичним і таким, що виражає неповторну чарівність і красу. Використання метафоричної риторики в літературній творчості може дати яскравіший, різноманітніший, образніший і виразний засіб розвитку літератури та мистецтва. (Lakoff Dzh., Dzhonson M.,2004)

Наразі сучасні китайські тексти містять багато метафоричних виразів. Метафора в Китаї має не тільки красу слів, але також має глибокий культурний підтекст та філософське мислення. У процесі перекладу китайських текстів переклад метафор є особливо складним і зачіпає мову, літературу, культуру, політику, суспільство та інші аспекти. Вивчення його метафоричної функції та стратегій перекладу має велике значення для аналізу коннотативної інформації, що підлягає виразу, та сприяння світовому культурному обміну. Поглиблене вивчення феномену

метафори в сучасних китайських текстах не тільки допоможе людям розуміти та використовувати китайську мову, а й стане корисним лінгвістичним дослідженням.

Метафора є незамінним риторичним прийомом у китайських текстах і має багаті культурні конотації та філософське мислення. У китайській культурі метафора, як форма мовного висловлювання, не лише риторичним прийомом, а й культурним проявом. Вона часто відображає те, як люди розуміють і думають про світ і містить багаті концепції, такі як анімізм, орієнтованість на людей і гармонійний симбіоз. Гуманістичний дух і філософська думка відіграють надзвичайно важливі функції та прикладні значення у передачі інформації, вираженні емоцій та розповіді історій.

1.2. Методологія дослідження функційних особливостей метафори в сучасній китайській мові

У китайській мові метафора використовується зі своїми власними функційними особливостями, які відображають культурні та лінгвістичні особливості китайського способу мислення та мовлення.

У китайській мові ідіоми, які часто базуються на метафорах, використовуються широко та часто. Вони є важливим елементом усного та писемного мовлення і додають виразності та кольору мові – це і є ідіоматична функційна особливість метафори. В ідіоматичних метафорах є свої особливості це:

1. Ідіоматичні метафори можуть бути нестриманого змісту, тобто вони мають значення, яке важко зрозуміти, розбираючи лексичний склад метафори. Наприклад 打草惊蛇 – dǎcǎojīngshé – дослівно перекладається як вдарити траву, щоб лякати змію, має значення «зробити щось, що привертає увагу та робить справу небезпечною»
2. Ідіоматичні метафори також можуть відображати культурні аспекти та цінності суспільства в залежності де вони з'явилися. Тому їхні значення може бути пов'язане з конкретними культурними асоціаціями. Ця ідіоматична особливість метафори називається культурна специфічність.

3. Ідіоматичні метафори додають виразності та емоційного забарвлення мовленню. Вони дозволяють виразно передавати складні ідеї або емоції шляхом використання стійких виразів.
4. Також застосування в усному та писемному мовленні. Ідіоматичні метафори широко використовуються як в усному, так і в писемному мовленні. Вони роблять мовлення більш виразним та ефективним.
5. Ідіоматичні метафори можуть використовуватись у різних контекстах, вони можуть мати декілька значень або використовувати у різних ситуаціях. Вони часто стають частиною загальноприйнятих мовних зворотів та виразів, що використовуються у різних контекстах.

У китайській мові ідіоматичні метафори відіграють важливу роль у мовленні та вираження думок, що відображають в їхній великій кількості та різноманітності. Вони є невід'ємною частиною культурного доробку китайського народу та використовуються як в мовленні, так і в літературі. І ось декілька прикладів ідіоматичних метафор в китайській мові: 马马虎虎 – mǎmǎhūhū – буквально « лоша і тигр » або « відомий не зовсім як треба » . Використовується для вираження невпевненості, щодо якості або стану чогось, наприклад, роботи або продукту. 一箭双雕 – yījiànshuāngdiāo – буквально « одна стріла, два соколи » або « вбити двох з одного удару » . Використовується для вираження ефективності або успішного вирішення двох проблем або завдань одночасно. 班门弄斧 – bānménnòngfǔ – буквально « демонструвати знання про дерев'яний колун » або « говорити про очевидне » . Використовується для вираження ситуації, коли людина спробує продемонструвати свої знання або вміння в області, в якій вона не володіє експертизою. 画蛇添足 – huàshétiānzú – буквально « малювати змію, додавши їй ноги » або « додавати непотрібне » . Використовується для вираження ситуації, коли намагаються поліпшити щось, що вже і так ідеальне або достатнє. Це лише кілька прикладів ідіоматичних метафор, насправді, в китайській мові існує велика кількість таких метафор.

Ще одна функційна особливість метафор в китайській мові це культурно символічна функційна особливість, вона полягає у тому щоб передати не лише лінгвістичні аспекти, а й культурні цінності, переконання, традиції та ідентичність. (Andrew S. Reynolds., 2022)

1. Вираження культурних асоціацій. Метафори в сучасній китайській мові можуть використовуватись для передачі культурних асоціацій та символіки, що мають великий культурний зв'язок. У Китаї, дракон символізує владу та щастя, тому метафора с драконом може мати велике значення.
2. Вираження культурних цінностей. Метафори відображають культурні цінності та ідеали суспільства, у якому вони використовуються. Вони можуть відображати ставлення до сім'ї, роботи, взаємин між людьми та інші аспекти культури.
3. Підсилення ідентичності. Використання культурних метафор допомагає підсилити почуття ідентичності та приналежності до певної культури або групи. Вони є важливим елементом формування культурного самосвідомлення та спільної культурної традиції.
4. Вплив на сприйняття та комунікацію. Культурні метафори впливають на спосіб, яким ми сприймаємо світ та спілкуємося. Вони створюють специфічні асоціації та зв'язки, які впливають на наше розуміння та сприйняття інформації. (Reddy M. J., 1979)

Культурна символічна функційна особливість полягає у тому аби передати культурні аспекти та цінності, що формують культурний контекст мовлення та мислення. Також декілька прикладів таких метафор. 龙的传人 – lóng de chuánrén – буквально «спадкоємець дракона» або «нащадок дракона». Використовується для вираження відчуття пишності, сили та влади, оскільки дракон у китайській культурі вважається символом величі та влади. 一帆风顺 – yī fān fēng shùn – буквально «один вітер, один відносно вдалий шлях» або «все плавно та успішно». Ця метафора базується на традиційному зображенні парусника, що вирушає у море зі сприятливим вітром, що символізує успішну подорож або процес. 塞翁失马、焉知非福–

sàiwēngshīmǎ, yānzhīfēifú – буквально « Сай– вен втратив коня, як знати, що це не щастя» або « не завжди погано» . Ця метафора походить з китайської популярної історії і використовується для вираження ідеї, що трагічні події можуть мати позитивні наслідки. 黄金时代 – huángjīn shídài – буквально « золота епоха» або « розквіт» . Ця метафора використовується для опису періоду процвітання або великої культурної та економічної активності в історії або сучасності. (Музіль, 1984)

Одна з ключових функцій метафори це виразність та емоційність, вона допомагає передати складні ідеї, почуття та емоції шляхом порівняння з більш конкретними образами або ситуаціями. Метафори створюють відображення та образи в уяві, що роблять мовлення більш конкретним та виразним. Це допомагає уявити абстрактні концепції або почуття. Також метафори, завдяки тому, що відображають важливі аспекти людського досвіду, можуть бути емоційно зарядженими. Це допомагає гіперболізувати емоції та почуття. Також такі метафори можуть виражати суб'єктивні почуття, які складно передати словами, не використовуючи такі звороти. Завдяки цьому метафори можуть створити візуальні образи в уяві, що полегшує сприйняття та розуміння тексту. Також декілька прикладів таких метафор. 夜深人静 – yè shēn rén jìng – буквально « ніч глибока, люди тихі» або « темрява і спокій» . (Ritchie L. David., 2013) Ця метафора використовується для опису спокійної, майже надприродної атмосфери нічного часу, коли все навколо засинає. 悲歌傷怨 – bēi gē shāng yuàn – буквально « печальна пісня, рана вразлива» або « пісня печалі та страждань» . Ця метафора використовується для опису висловлення глибокої та вразливої болі або трагедії. (xiào liǎn yíng rén) – буквально « усмішка зустрічає людину» або « привітна усмішка» . Ця метафора використовується для опису привітного та радісного прийому чи ласки. 笑脸迎人 – xiào liǎn yíng rén – буквально « усмішка зустрічає людину» або « привітна усмішка» . Ця метафора використовується для опису привітного та радісного прийому чи ласки.

Однією з надважливих функцій метафори є лінгвістична експресія. Вона використовується для виразності та ефективного вираження ідей, почуттів та асоціацій за допомогою такого мовного засобу. Така метафора допомагає з передачею

складний або абстрактних ідей за допомогою конкретних аналогій або образів. Таким чином вони роблять мовлення більш зрозумілим. Також такі метафори додають образності та виразності до мовлення, роблячи текст більш емоційно зарядженим. Не треба й забувати про те, що такі метафори допомагають передати інтенсивні почуття та емоції та викликати у читача або слухача симпатію та зацікавленість до тексту. Також такі метафори допомагають легше запам'ятати текст, через яскраві асоціації та образи в уяві. Приклади таких метафор: 如鱼得水 – rú yú dé shuǐ – буквально « як риба, яка отримала воду» або « як риба у воді» . Ця метафора використовується для опису ситуації, коли людина відчувається дуже комфортно або в своєму елементі, ніби риба у воді. 雨後春筍 – yǔ hòu chūn sǔn – буквально « початок весняного бамбука після дощу» або « нагло піднімається після дощу» . Ця метафора використовується для опису різкого та стрімкого розвитку або росту після труднощів або перешкод. 三心二一 – sān xīn èr yì – буквально « три серця, дві думки» або « сумніватися» . Ця метафора використовується для опису стану, коли людина коливається між двома або більше варіантами чи рішеннями.

Висновки до Розділу 1

У цьому розділі також проаналізовано важливість і функціональні характеристики метафори як ключового елемента в контексті літератури, мови та культури, зокрема в сучасній китайській мові. Метафора це лінгвістичний засіб, який полягає в тому, щоб використати слова або вирази в неосновному або переносному значенні, яке порівнює його з іншими словами або виразами щоб передати певний образ, ідею або емоцію. Метафори відіграють важливу роль у наданні текстам глибшого значення, виразності та емоційної насиченості. У літературі та поезії метафори допомагають авторам висловлювати ідеї та емоції в непрямий спосіб, збагачуючи зміст і роблячи його більш об'ємним і конкретним для читача. У повсякденному мовленні метафори допомагають виражати почуття та ідеї через образи та асоціації, сприяючи виразності та ефективній комунікації.

Функціональні особливості метафору китайській мові включають не лише створення виразності та додавання емоційного забарвлення до сказаного, але й розширення художнього задуму та підвищення естетичної цінності тексту. Метафора в китайській культурі має глибокі культурні конотації та філософське мислення і стала невід'ємним елементом китайського письма та досліджень.

Тож функційні особливості метафор:

1. Перенос значень;
2. Виразність;
3. Емоційне забарвлення;
4. Ілюстрація;
5. Порівняльна функція;
6. Створення образів;
7. Підсилення ефекту.

Вивчення феномену метафори в сучасних китайських текстах має велике значення для розуміння і використання китайської мови, а також для аналізу культурних і філософських аспектів сучасного китайського суспільства. Розуміння концепції метафори в китайській мові також важливе для перекладу та між культурної комунікації.

РОЗДІЛ 2

ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕТАФОРИ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ КИТАЙСЬКОГО ТЕЛЕСЕРІАЛУ

2.1 Типологія метафоричних виразів у китайському телесеріалі 《你微笑時 很美》

В повсякденному спілкуванні люди використовують метафори, навіть не помічаючи їх. Китайці не є виключенням. Тому в китайському телесеріалі є достатньо велика кількість метафор, які можна проаналізувати.

В першій серії китайського телесеріалу, використаного для аналізу зустрічаються такі метафори:

1. 充满惊喜的一天 – chōngmǎn jīngxǐ de yītiān – ця фраза перекладається, як « день, що сповнений несподіваних радощів» або « день, що наповнений сюрпризами» . Метафоричне значення цієї фрази 充满 – chōngmǎn – наповнити; повний; насичений, а 惊喜 – jīngxǐ – радість; сюрприз. Ця фраза каже нам, що день є насиченим сюрпризами або радістю. Тобто в контексті, цей вислів може викликати у слухачів або читачів відчуття позитивного настрою, або очікування приємних подій або вражень протягом дня. Також цим словосполученням можна описати результат продуктивного дня, кажучи, що день був насиченим несподіваними радощами. Тобто ця метафора створює образ дня, та описує його продуктивність та емоції від прожитого дня. Ми можемо сказати, що здатність цієї метафори це створювати позитивний заряд. Тобто основною функціональною особливістю цієї метафори є виразність та образність. Так як її призначення це ефективно передавати емоційне забарвлення та стимулювати уяву та фантазію.
2. 高攀不上 – gāo pān bù shàng – перекладається як « не зможеш піднятися на таку висоту» або « не зможеш досягти таких висот» . Метафоричне значення

цієї метафори полягає в тому, що 高 – gāo – високий, а 攀不上 – pān bù shàng – вказує на неможливість підняття або досягнення чогось. Тобто ця фраза вказує нам про неможливість досягнення високого стандарту, очікування або цілей. Під час спілкування ця метафора підкреслить неможливість якоїсь дії, також зможе викликати відчуття обмеженості, розчарування або неможливості в досягненні певних цілей. Часто використовується для підкреслення труднощів або перешкод на шляху до досягання успіху або високих досягнень. Тобто ця метафора, так само, як і попередня, передає образне значення, відмінність в тому, що ця вказує на неможливість виконання будь якої дії та підкреслює цей факт. Також ця метафора може стимулювати дискусію, тобто проговорити варіанти вирішення однієї чи іншої проблеми, які можуть виникати на шляху до досягнення цілей.

3. 能入得了他的法眼 – néng rù dé liǎo tā de fǎ yǎn – ця фраза, яка використалась в китайському телесеріалі є метафоричним виразом. Це словосполучення вказує на здатність привернути увагу, а саме 法眼 – fǎ yǎn – що перекладається, як пильний погляд. Вираз 法眼 – fǎ yǎn використовується для того аби описати вплив особи. Тому така фраза як, 能入得了他的法眼 – néng rù dé liǎo tā de fǎ yǎn, використовується для того аби показати можливість або не можливість виконання якоїсь дії, де важлива підтримка впливової особи. Дуже часто можна почути цей вираз на вулиці або побачити чи почути в книгах або телесеріалі, він надзвичайно часто використовується в комунікаціях між людьми. Для того аби зрозуміти цей метафоричний вираз потрібного його перекласти, в перекладі буде звучати так, впасти комусь в око, тобто сподобатись. Частіше за все цей метафоричний вираз використовується для побудови питання, хто може здобути підтримку або увагу від впливової особи. Це може стосуватись будь якої сфери бізнес, спорт, розваги, політики або звичайна комунікація. Ця метафора створює яскравий образ, який легко розуміється в китайській мові, і відображає концепцію впливу.

4. 竞圈养殖 从无假瓜 – jìngquān yǎngzhí cóng wú jiǎguā – цей метафоричний вираз притаманний китайській культурі та мові. Метафорою тут є саме вираз «假瓜» – jiǎguā – що дослівно перекладається, як «фальшивий гарбуз», в китайській культурі використовується для позначення чогось недостовірного або підробленого. Основне значення цього метафоричного виразу це вираження підробки або недостовірності. Саме в цій метафорі символічне значення. В китайській символіці гарбуз представляє надійність і чесність, оскільки гарбуз в китайській символіці часто використовується як їжа або ознака врожаю. Тому це словосполучення «假瓜» виражає протилежну ідею, а саме що щось не є таким, яким воно здається, воно є підробкою або обманом. Ця метафора є дуже виразною та ефективною в китайському мовленні, так як тільки почувши її одразу стає зрозуміло ідею обману. Часто вона використовується для підкреслення якогось обману, ненадійності або ненадійності, таким чином вона стає корисною для вираження своїх почуттів, а саме вираження певних поглядів або критики.
5. 忙着不务正业 – mángzhe bùwù zhèngyè – це словосполучення може використовуватись, в переносному значенні, як метафора, для вираження того, що людина займається не своєю основною справою, тобто не за професією, і вказує на те, що людина не займається чесною або законною діяльністю, а замість цього витрачають час на щось несерйозне та непродуктивне. В цій метафорі 忙着 – mángzhe – перекладається, як «зайнятий», а також 不务正业 – bùwù zhèngyè – це «не виробнича справа», в китайській культурі ця метафора часто використовується для критики людей, які часто відволікаються від своєї основної діяльності це може бути все, що завгодно, навчання або робота, і не приділяють достатню кількість цьому уваги. Ця метафора є достатньо емоційною, так як вона виражає ідею неправильної діяльності, тобто використавши її ти можеш зачепити почуття людини, висловивши свою думку. Тобто ця метафора використовується для передачі критичних або негативних дій щодо діяльності людини.

6. В телесеріалі на базі якого зроблений цей аналіз, зустрічається таке словосполучення як «网癮少年» – wǎng yǐn shàonián – виражає підлітка з інтернет залежністю. В контексті цього діалогу ця метафора вказує на те, що людина витрачає велику частину свого життя або часу граючи в інтернет ігри або просто сидячі в інтернеті, також така людина втрачає цікавість до реального життя та бажає проводити все більше часу в віртуальному світі. Також ця метафора, вказує на проблеми зі здоров'ям або з соціальними навичками. Ця метафора є достатньо емоційною. Тобто це словосполучення може викликати емоції, і не завжди позитивні. Тобто цей метафоричний вираз слугує для того аби описати певний тип поведінки або характеру. З цього виходить, що функційна особливість цієї метафори є її здатність передати складні психологічні аспекти за допомогою образного порівняння з інтернет залежністю.
7. 见鬼了 – jiàn guǐ le – в буквальному перекладі означає « побачити чорта» . Цей вислів дуже часто використовується в китайській мові в неофіційному стилі мовлення. Частіше за все цей метафоричний вираз використовується для того аби коротко описати здивування, невдоволення або обурення. Зазвичай його використовують коли трапилось щось неочікуване, неприємне або навпаки приємне, або щось неприйнятне. Метафора в цьому вислові проявляється в тому, що людина порівнює ситуацію з тим як наче побачити привида або чорта, тобто здивування та шок. Не завжди ця метафора йде з негативним значення, частіше за все коли, людина просто хоче передати здивування. Ця метафора дозволяє передати або виразити сильні емоції та підкреслити позитивний або негативний аспект будь якої ситуації.
8. 阿姨把你脑袋拧下来没有啊 – ayí bǎ nǐ nǎodai níng xiàlái méiyǒu a – в діалогах цього телесеріалу, зустрічається таке речення яке є достатньо метафоричним, адже перекладається воно, як « Чи відірвала тітка тобі голову» , в українській мові є аналогія такої метафори це « Порвати когось на тряпки» . Отже самою метафорою є словосполучення « 脑袋拧下来 – nǎodai níng xiàlái» . Така

метафора використовується в контексті недовіри або подиву, також може вказувати на те що хтось когось насварив, наприклад батьки на дітей, або керівник на своїх підлеглих, ця метафора гіперболізує ситуацію, яка трапилась. Не варто забувати, що ця метафора також може бути сказана в контексті коли, хтось когось образив, так само, як в прикладі вище. Це достатньо емоційний метафоричний вираз, який допомагає людям яскраво та гіперболізовано розповісти про ситуацію, також можливо може зацікавити особу, привернути увагу до ситуації, що може бути корисним для мовця. Так мовця почують і проблема або некоректна ситуація вирішиться за допомогою інших людей. Також часто ця метафора використовується в питальному реченні, зі значенням « Чи сильно тебе сварили?» або « Чи щось сталося з тобою за помилку?» . Звісно ми можемо зрозуміти сенс цього речення саме по інтонації мовця. Інтонація дуже важлива під час вживання метафор.

9. 夏天的太阳好像一个大火球烧烤着大地 – xiàtiān de tàiyáng hǎoxiàng yīgè dà huǒqiú shāokǎo zhe dàdì. – це речення перекладається, як « Літнє сонце схоже на величезну вогняну кулю, що пекучим вогнем пече землю» , ця метафора, яка достатньо часто використовується в китайській мові та культурі, мовець порівнює сонце з великим вогняним шаром, цей метафоричний вираз використовується для того аби передати дуже спекотний і яскравий сонячний літній день. Також за допомогою цієї метафори у читача або слухача з'являється чітке уявлення про літню погоду. Ця метафора допомагає створити живе зображення літнього дня. Цей вираз дійсно виразний та живий, вона змушує читача або слухача дійсно відчутти та уявити цей сонячний день. Можна сказати, що ця метафора є емоційною, адже вона викликає деякі емоції.
10. 龙飞凤舞 – lóng fēi fèng wǔ – ця метафора, яку часто можна почути на вулицях китайських міст, перекладається як « дракони радіють, фенікси танцюють» , використовується для опису якогось неймовірного образу, події, або ситуації. Дракони та фенікси є дуже яскравими символами китайської культури, вони символізують масштабність, благополуччя та збільшення

можливостей. Цей вираз часто використовується для вираження емоцій, від будь чого що дійсно вражає своєю красою або елегантністю. Наприклад можна використати для опису якоїсь події, наприклад концерту або фільму, або гарний краєвид. Цей метафоричний вираз включає в себе декілька функційних особливостей. Символічність в Китаї займає не останнє місце в культурі і ця метафора це яскраво показує, адже дуже часто « 龍 – lóng » – дракон, « 凤 – fèng » – фенікс, часто використовуються для того аби позначити імператора та імператриці. Також ця метафора допомагає створити мальовничі образи або створює додаткові події або явища. Не варто забувати, що фенікс та дракон символізують ще й успіх та щасливе майбутнє. Саме через свою багатогранність ця метафора і є такою багато вживаною, її можна почути на вулиці або в телесеріалах, прочитати в книжках або журналах.

11. 狐假虎威 – hú jiǐ hǔ wēi – це також доволі поширена метафора в китайській культурі дослівно перекладається як, « лисиця, яка перемогла тигра » . Лисиця та тигр це доволі багатогранні символи, і вони відомі і однакові у всіх культурах, в китайській, не виключення. Тигр це сильна та витривала тварина, тож і символізує він силу та витривалість. А лисиця – з мультфільмів залишилась такою хитрою твариною, то і в багатьох країнах вона і символізує хитрість та брехню. Тобто прив'язавши це ми можемо зрозуміти, що ця метафора підкреслює цю хитрість завдяки цьому вона змогла перемогти сильного тигра, тобто завдяки своєму розумі і хитрості ми можемо перемогти сильнішого противника. Тобто в ідеї цю метафору можна використовувати як критики або попередження про небезпеку, або навіть я можу побачити і загрозу, думаю завдяки цієї метафори люди можуть погрожувати, натякаючи на те, що хоч я і слабіше, але завдяки своєму розуму і хитрості, не завжди в поганому контексті, зможу тебе перемогти, і не думаю, що це про фізичну силу, це може бути і про розумову силу.

12. 画龙点睛 – huà lóng diǎn jīng – дослівно перекладається як « намалювати дракону очі» – знову ж таки дуже сильно ця метафора пов'язана з китайською культурою, і всі ми знаємо що дракон один із найважливіших символів в китайській культурі, і ця метафора означає « останній штрих» тобто завершити якусь діяльність, мова може йти про будь що, наприклад картина, книга, стаття, якась наукова або не наукова робота, до всього цього може стосуватись ця метафора. Також треба взяти до уваги що ця метафора може вказувати на необхідність цього « останнього штриху» , також на необхідність уважності та точності в додаванні останньої деталі, щоб ця деталь не відрізнялась від основної ідеї автора. Тобто цей « останній штрих» має додати будь якому твору завершеність і повноту, але й цей вираз підкреслює важливість деталей, яка змінить або підсилить враження від тексту. Але це може бути не просто « останній штрих» , але щось що додасть роботі значущість.
13. 井底之蛙 – jǐng dǐ zhī wā – буквально перекладається як « жаба в колодязі» . З цією метафорою треба бути дуже обережним, адже вона несе не дуже яскравий та позитивний сенс. Якщо зануритись в значення цієї метафори, то ми зрозуміємо, що мається на увазі. Людина з обмеженим кругозором, або людина, яка має недостатню кількість знань в будь якій області, або людина яка не вміє, так би мовити, дивитись крізь пальці, бачить лише те що їй показують або розповідають. Всі ці значення можна побачити в цій метафорі. І якщо поглибитись в цей метафоричний вираз все це можна зрозуміти, наприклад: Жаба в колодязі, вона бачить лише небо, вона не зможе побачити ще щось, крім того що видно з дна колодязя, через своє обмежене середовище, вона знає про світ лише те, що бачить. Це таке гіперболізоване порівняння людини, яка обмежується власним оточенням або досвідом, не бажаючи прислухатись до інших та робити якісь висновки зі слів інших. Цей вислів повчає людей тому, що навчання надзвичайно важливе в людському житті, а також на важливість розширення своїх знань протягом життя. А

людина, яка не бажає навчатися та таким чином розширювати свій кругозір порівнюється з жабою в колодязі.

2.2. Функційні особливості метафори в китайському телесеріалі 《你微笑時很美》

Ми всі знаємо що метафори в різних мовах, хоч і мають однакове значення та функційну особливість звучати будуть геть по різному, а також символи, які будуть використовуватись також будуть різні, тому зараз я б хотіла провести таке собі порівняння метафор в сучасній китайській, англійській та українській мовах. Це дослідження допоможе глибше зануритись в метафори в різних культурах, а також порівняти культури та символи абсолютно різних народів.

充满惊喜的一天 – chōngmǎn jīngxǐ de yītiān – День сповнений сюрпризами» . Тут і зрозуміло, що в українській мові є така метафора, як « День сповнений сюрпризами або радіощами, в англійській мові також дуже схожий вираз « a day full of surprises» або « a day filled with unexpected events» , в перекладі на українську виходить, як день повен сюрпризів, або день наповнений неочікуваних подій. Тобто така метафора є у всіх цих народів, і вона не відрізняється майже нічим. Все дуже схоже.

Наступна метафора це 高攀不上 – gāo pān bù shàng – не в змозі піднятися на таку висоту, тут вже набагато цікавіше, адже українській мові відповідник звучить так « недосяжний» , « не під силу» . Також є англійський відповідник « out of reach» , перекладається, як поза межами досяжності, або « beyond one's grasp» , що перекладається, як поза межами чийогось (людського) розуміння. Ми можемо сказати, що ці метафори дечим все ж таки відрізняються. В китайській мові є чіткий ієрогліф « 高» – gāo – високий. Тобто щось недосяжне, те що неможливо відчути. В українській та англійській мові не має такого слова немає. Але підтекстом в українській та англійській мові також йдеться про висоту, яку не можемо досягти.

Метафоричний вираз 法眼 – fǎ yǎn – пильний погляд, це і є український відповідник, але в англійській мові відповідник цієї метафори звучить так « discerning eye» – що дослівно перекладається, як проникливе око, або вибагливе око, тобто означає вибагливість, в китайській мові, якщо розбирати то ієрогліф 法 – fǎ – закон, 眼 – yǎn – очі, тобто очі закону, очі, які бачать все. В українській мові еквівалентом є « пильний погляд» , ця метафора означає уважність та спостереження чогось, використовується, щоб підкреслити увагу та обережність у діяльності або рішеннях. Англійський еквівалент « discerning eye» , але значення трішки відрізняється. Тут йдеться про здатність розрізнити або розуміти щось докладно або уважно з обережністю або чутливістю до дрібних деталей. Якщо в українській та китайській мові, ця метафора каже про уважність в процесі роботи, то в англійській мові ця метафора, має на увазі, здатність до цієї уважності в роботі.

假瓜 – jiǎguā – підроблений гарбуз, в ідеї ця метафора дослівно перекладається, фальшивий гарбуз, в українській мові еквівалент було надзвичайно важко знайти, переглянувши багато інформації, я знайшла такий еквівалент, як « фейк» – це слово, яке прийшло в українську з англійської мови, і мається на увазі не перевірена інформація або підробка. В англійській мові така метафора може звучати так « Fake melon» або « phony melon» , що також виражає ідею недостовірності, шахрайства або підробки.

忙着不务正业 – mángzhe bùwù zhèngyè – зайнятий не основною діяльністю, в українській мові може бути таке словосполучення « бити байдики» , а в англійській мові є такий еквівалент, як « twiddle one's thumbs» , що перекладається, як не робити нічого корисного, або просто сидіти без діла.

见鬼了 – jiàn guǐ le – перекладається, як « побачити чорта» . В українській мові є таке словосполучення, як « Чорт візьми» , в англійській мові зустрічаються декілька таких еквівалентів наприклад « Damn it» , « Goodness gracious» . Всі ці метафори позначають одне й те саме, коли трапилось, щось неочікуване, висловити свої емоції.

脑袋拧下来 – nǎodai níng xiàlái – означає насварити когось дуже сильно, В українській мові, такий еквівалент є « відкрутити голову» , що і мається на увазі дуже

сильно насварити, або погроза що будуть сильно сварити. Англійський еквівалентом може бути « to take one's head off» , що дослівно так і перекладається відкрутити комусь голову.

狐假虎威 – Hú jiǎ hǔ wēi – перекладається, як лисиця, яка перемогла тигра. В українській мові є такий еквівалент, як заєць в шкурі вовка. В англійській мові є таке словосполучення, як « a fox in sheep's clothing» . Всі ці метафори означають одне й те саме, тобто критика або попередження про небезпеку.

画龙点睛 – huà lóng diǎn jīng – дослівно перекладається як « намалювати дракону очі» . В українській мові є таке словосполучення, як « останній штрих» В англійській мові « the finishing touch» . Це є відповідники цієї метафори. Всі вони позначають останню і надзвичайну важливу дію в якійсь роботі.

Висновки до Розділу 2

В другому розділі “Особливості вживання метафор у сучасній китайській мові” , я заглибилась в аналіз самих метафор, які зустріла в китайському телесеріалі « 你微笑時很美» . Тож з закінченням цієї роботи метафори, які я знайшла в китайському телесеріалі «你微笑時很美», можна згрупувати за подібністю.

Метафори, які пов’язані з емоціями	充满惊喜的一天
	见鬼了
Метафори, які пов’язані з соціальними аспектами	高攀不上
	能入得了他的法眼
Метафори, які пов’язанні з роботою та хоббі	忙着不务正业
	网瘾少年
Метафори, які пов’язанні з навколишнім середовищем	夏天的太阳好像一个大火球烧烤着大地
	龙飞凤舞
Метафори, які мають повчальний сенс	画龙点睛
	井底之蛙

ВИСНОВКИ

Метафори – надзвичайно важлива частина мови, адже вона прикрашає наше мовлення. У своїй курсовій я проаналізувала китайський телесеріал під назвою «你微笑時很美» та обрала декілька цікавих метафор, які мені захотілось проаналізувати. Я досліджувала функціональні характеристики та особливості цих метафор у сучасній китайській мові. В результаті стало зрозуміло, що метафори використовуються не лише для надання мовленню глибшого змісту, виразності та емоційної насиченості, але й для передачі складних або абстрактних понять шляхом порівняння їх з популярними та відомими символами в тій чи іншій культурі.

В першому я розділі, я глибше занурилась в саме поняття « метафори» , в історію цього поняття, а також вивчити науковців, які займались цим поняттям, а також вивчали його. А також було проаналізовано важливість і функціональні характеристики метафори як ключового елемента в контексті літератури, мови та культури, зокрема в сучасній китайській мові.

Функціональні особливості метафору китайській мові включають не лише створення виразності та додавання емоційного забарвлення досказаного, але й розширення художнього задуму, посилення заразливості та підвищення естетичної цінності тексту.

Метафора в китайській культурі має глибокі культурні конотації та філософське мислення і стала невід'ємним елементом китайського письма та досліджень.

Насправді, вивчення метафори допоможуть прикрасити своє мовлення, вислови можуть стати набагато яскравішими та експресивнішими. Тому важливість вивчення метафор дуже важливе для розуміння мови та культури, а також роль яку вони відіграють у підвищенні ефективності та виразності комунікації. Вивчення метафоричного мовлення сприяє глибшому розумінню мовних явищ та виявленню культурних особливостей різних країн.

摘要

隐喻是语言中极其重要的一部分，因为它们可以装饰我们的语言。在我的学期论文中，我分析了一部名为《你微笑时很美》的中国电视剧，并选择了一些有趣的隐喻进行分析。我研究了这些隐喻在现代汉语中的功能特点和特殊性。结果发现，隐喻不仅用于赋予语言更深刻的含义、表现力和情感强度，还可以通过与特定文化中流行的、众所周知的符号进行比较来传达复杂或抽象的概念。

在第一章中，我深入探讨了隐喻这一概念本身、这一概念的历史以及处理和研究这一概念的学者。我还分析了隐喻作为文学、语言和文化，尤其是现代汉语中的一个关键要素的重要性和功能特点。隐喻在汉语中的功能特点不仅包括创造表现力，为所表达的内容增添情感色彩，还包括扩大艺术意图，增强感染力，提高文本的审美价值。中国文化中的隐喻具有深厚的文化内涵和哲学思考，已成为中国写作和研究中不可或缺的元素。

事实上，学会使用比喻可以帮助你润色你的演讲，使你的表达更加生动和富有表现力。因此，学习隐喻对于理解语言和文化以及它们在提高交流的有效性和表现力方面所起的作用非常重要。对隐喻语言的研究有助于加深对语言现象的理解，也有助于识别不同国家的文化特征。

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аристотель. Поетика.
2. Кравець Л.В. (2023) Метафора.
3. Кравець Л. Ю. (2014) Метафора як лінгвоментальний феномен.
4. МакКормак Є. (1990) Когнітивна теорія метафори.
5. Музіль Р. (1984) Людина без властивостей. М., т. I. С. 653
6. Овсієнко А.С. (2018) Метафора в сучасному мовознавстві: тлумачення та класифікація.
7. Ортега–и–Гассет Х. (1990) Дві великі метафори // Теорія метафори.
8. Рікер.П. (1990) Жива метафора // Теорія метафора.
9. Стретович Т.П. (2018) Класифікаційне розмаїття видів метафор.
10. Andrew S. Reynolds. (2022) Summary.
11. George Lakoff and Mark Johnson. (1980) Metaphors We Live By.
12. Lakoff Dzh., Dzhonson M. (2004.) Metafory, kotorymimyzhivem. M.:Editorial URSS,
13. Reddy M. J. (1979) The conduit metaphor – a case of frame conflict in our language about language// Metaphor and Thought / M. J. Reddy. – Cambridge: Cambridge University Press.
14. Ritchie L. David (2013) / Metaphor. – Cambridge University Press,
15. 李梦. (2023) 现代汉语文本的隐喻功能及其翻译策略. 中国社会科学网.